

F 86

ALBÍN STOCKÝ

NAPSAL
LUBOR NIEDERLE

V PRAZE 1934
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ

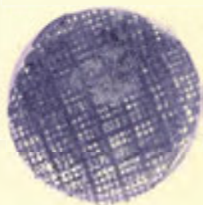
Dr. Albert Locke

ALBÍN STOCKÝ

3. střední škola v Praze XIX.,
Dejvicích, nám. Svobody 980
Č.jnv. inv. deník: 1812/49
díl inv. s. 886

NAPSAL
LUBOR NIEDERLE

Sign. J 86
Jan 1884

V PRAZE 1934
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ

Když r. 1912 odešel náhle ředitel archaeologického oddělení Českého musea prof. dr. J. L. Píč, zdálo se v první chvíli, že nebude zaň pro museum náhrady, neboť jeho asistentem byl mladý dr. Fabian, který se sice pečlivě a s porozuměním staral o své druhé oddělení (bylť zároveň asistentem prof. J. Kouly), ale nezabýval se praehistorickou archaeologií. O tom nemohlo býti sporu.

Za těchto poměrů, když jsem se rozhlížel po mladé české obci archaeologické, zjevil se mi na mysli jediný jen vhodný kandidát — Albín Stocký, neboť druhý dobrý pracovník p. lékárník Hellich v Poděbradech byl již značně stár. A Stocký byl sice také oficiálně vzdálen kruhu archaeologického, jsa inženýrem chemie a úředníkem finanční kontroly v cukrovaru, ale byl zároveň mladým a nad jiné tak dobrým a tak nadšeným pracov-

níkem v české archaeologii, že byl za daných poměrů nejlepším kandidátem na uprázdněné místo v Českém museu. To byl důvod proč jsme jej spolu s K. Buchtelou, výborným naším archeologem, doporučili. Dalo to sice ještě práci, než se podařilo získati pro tuto kandidaturu rozhodující kruhy musejní, ale našli jsme celkem více porozumění, než jsme čekali, a A. Stocký stal se r. 1913 kustodem prae-historické sbírky musejní. Tím počala jeho vlastní archaeologická a vědecká kariéra.

Albín Stocký narodil se 24. února 1876 v Praze. Studia jeho nesla se zprvu směrem technickým. Vystudoval pod profesory Preissem a Hanušem chemii, dosáhl titulu inženýrského a stal se pak úředníkem státní finanční kontroly v cukrovaru v Dobrovicích u Ml. Boleslavi a potom ve Skřivanech, kam denně z Nového Bydžova dojížděl. Okolí Bydžova je dosti bohaté na prae-historické nálezy, a těch si Stocký bedlivě všimal, jsa zároveň správcem archaeologického oddělení v bydžovském museu. Při tom vyvíjel takovou činnost sběrací spojenou s literárními po-

kusy, že upozornil na sebe Prahu, stal se v jejích očích nejlepším venkovským archaeologem a následkem toho obdržel na konec, jak jsem již pověděl, místo uvolněné v Českém museu smrtí prof. J. L. Piče.

A. Stocký ve své horlivosti a touze po vyšším vědění nespokojil se jen přijetím tohoto místa a vedením i novým instalováním praehistorického oddělení, kde zejména jeho technické vědomosti přišly k platnosti. Věděl, že je mu povinen dalším speciálním studiem archaeologie a tak brzy vidíme, jak se dává zapsati na fakultu filosofickou, aby tam poslouchal přednášky o archaeologii a historii, jak pracuje pilně v seminářích obou těchto věd, jak r. 1920 dosahuje k titulu inženýrskému i doktorátu filosofického a jak se na konec, byv mnou vybidnut, chystá ještě téhož roku pilným studiem světové literatury a středocvropských museí k habilitaci z praehistorické archaeologie a etnografie.

K této habilitaci došlo v srpnu r. 1920, a od té doby činnost Stockého nesla se

dvojím směrem: musejním a universitním, provázena jsou na obou stranách cenou činností literární. Po sedmi letech r. 1927 dosáhl Stocký bezplatné mimořádné profesury, jež jej přiměla podržeti ještě úřad musejní a po mém odchodu z fakulty stal se v červnu r. 1929 řádným profesorem praehistorické archacologie a etnografie. Opustiv nyní museum, ujal se nového úřadu s velkou péčí a láskou a vedl jej až do posledních dnů svého života. 18. dubna 1934 zachvátila jej smrt.

Vůbec byla charakteristickou vlastností povahy a práce Stockého velká a praktická oddanost nauce. Je to něco, co si přinesl ze svých mladých let, kdy běhal a sbíral v okolí Nového Bydžova a co mu zůstalo v povaze i později. Jenže k této lásce a nadšení archeologickému, jež tak mnohé venkovské pracovníky svádí k lehkovážným i nerozumným představám a úsudkům, připojila se u Stockého rozvaha ba přísnost v analýsi archacologického materiálu a v posuzování hypotéz i závěrů. Byl si na základě rozsáhlého studia evropské literatury dobře vědom

toho, jak dlouho a z jakých důvodů prae-historická archaeologie tápala ve tmách, a jak dosud ještě leckteré výsledky jsou jen ceny labilní, třebaš že již základní kostra evropské praehistorie pevně stojí. I to ho vedlo k opatrnosti v úsudcích a k strážlivému nazírání. Lituji velice, že mu nebylo popřáno, aby vedle Píčových Starožitností vydal celý svůj Pravěk a tím ukázal rozdíl, jaký je mezi nimi ve vědění a jaký se stal v Čechách pokrok ve vědě archaeologické za posledních 20-30 let.

Literární činnost Alb. Stockého je dosti bohatá, uvědomíme-li si, že pracoval neustále při ní na velkém díle, které jeho mysl především zajímalo, ale které bohužel celé nevyšlo. Výčet všech jeho prací podávám dále na konci této biografie (sestavil jej dr. J. Filip). Zde chci je jen povšechně charakterisovati.

Po několika drobných pracích z mládí, Alb. Stocký, jakmile se octl v Praze, pojal hned odvážný plán vydání proti Píčovým Starožitnostem podobné dílo své. Ne, že by byl prof. Píče neuznával. Naopak. Oceňoval jej, jako my všichni, jako

velkého znalce českých památek a v díle jeho viděl velký pokrok proti starším pracím Smolíkovým nebo Vocclovým. Ale Stocký měl touhu ukázati, co on sám ví, co se naučil z evropských i domácích pramenů a to jej vedlo k tomu, aby se pokusil o nový velký *Pravěk země české*. Bohužel vyšel r. 1926 jen první díl, jenž ještě r. 1929 vydán byl v Praze i francouzsky. (La Bohême préhistorique I. L'âge de la pierre).

Několik prací bylo mu k tomu přípravou, zejména habilitační „*Studie o českém neolitu*“ I. - II., vydané původně v Památkách, potom o sobě Společností čsl. praehistoriků (Praha 1919, 1920). *Pravěk* sám, jehož vyšel první díl, nesoucí podtitul: „Věk kamenný“, reprezentuje se jako dílo nad míru vážné a bohaté. Možno snad namítnouti, že snaha Stockého sebrati a uveřejniti v *Pravěku* všechn český materiál, je upřílišnělá, poněvadž tím nesmírně ztížil vydání celého díla, ale když se Stocký pro tuto zásadu rozhodl, provedl ji dokonale. První díl *Pravěku* stal se tím nejen obrazem posledního evropského vědění o době neolithické, jejím vzniku a

vývoji v řadu vedle sebe i po sobě sledujících kultur, nýbrž zároveň nevyčerpitelnou studnicí českého materiálu, předvedeného (mimo hojné obrazy v textu) na 122 tabulích. Lituji jen, že prof. Stocký nepřipojil k tomu i materiál moravský. Ale studium Moravy bylo mu dosti vzdálené; bylo by ho stálo příliš mnoho práce a tím oddálilo vydání *Pravěku*, čehož on za žádnou cenu nechtěl.

Ale i tak, jak je, zůstává *Pravěk země české* krásným a trvalým pomníkem archeologické práce A. Stockého. Z dalších jeho děl, pokud vím, je pouze nejstarší doba bronzová, zvaná v Čechách předúnětickou a únětickou tak připravena*), že snad bude možno pomýšleti na vydání po náležité úpravě, ovšem najdou-li se pro to prostředky, neboť i tu je vydání zatíženo velkou řadou tabulí. Jiného materiálu, aspoň trochu připraveného z *Pravěku* nezůstalo.

Vedle *Pravěku* vydal prof. Stocký ještě tři souvislé menší obrazy z české prac-

---

*) Předběžné články o tom vyšly v Časopisu přátel starož. 1930 a v Anthropologii IX. 1931.

historie, vydané sličně firmou Štencovou: Čechy v době kamenné (Pr. 1924), Čechy v době bronzové (Pr. 1928), Čechy v době železné (Pr. 1933)*) a potom spis *Praha pravěká* ve Zprávách Památkového sboru hl. města Prahy 1931. Obě práce při vši stručnosti vyplňují výstižně svůj úkol. Mimo ně chystal pro posluchače historie ještě Přehled české archaeologie, který jim měl sloužiti za rukověť k povinným dnes kolokviím z tohoto oboru. Pokud vím, pracoval na něm pilně a připravil již úvod o historii a methodách archaeologie, který se snad dočká vydání. Ale k líčení vlastní prachistorie již nedošel. Nevydána zůstala i přednáška o původu Arijů s hlediska archaeologického, kterou chystal pro schůzi Král. čes. společnosti nauk, a která je téměř hotova.

Jiných sledů po literární práci v pozůstalosti Stockého není. Tolik však musím ještě dodat, že patřilo k ní i redigování Památek archaeologických, jež A. Stocký

---

*) V této serii vyšel konečný svazek od J. Schránila „Země české za doby knížecí“ Pr. 1932. Knihy vyšly i francouzsky.

vedl se vzornou péčí a s neustálou snahou udržeti Památky při životě i za doby nejtěžší. Rovněž musím dodat, že se Stocký v poslední době horlivě dal i do badání kraniologických a spolu s prof. J. Matiegkou zpracoval a publikoval český materiál z doby kamenné a únětické.

Přehlédneme-li v celku vědecké a literární působení prof. A. Stockého, vidíme, že nám v něm odešel nejen muž ryzí, otevřené povahy a zlatého srdce, milovaný svými přátely i žáky, nýbrž i znamenitý vědecký pracovník a znalec české praehistorie. Je tu sice dnes několik zdatných následovníků, ale odchod prof. Stockého zůstává přece jen příliš velkou ztrátou pro naši archaeologii. Byl tu podřát v plném květu strom, jenž mohl nésti ještě mnoho krásného ovoce.

Za svou literární a vědeckou práci došel prof. Stocký hojného uznání doma i za hranicemi. Byl mimořádným členem Kr. čes. společnosti nauk a České akademie, dále členem Slovanského ústavu, řádným členem Archaeol. ústavu německé říše a zejména horlivým členem Archaeol. komise při České akademii, v níž byl poslední dobu předsedou.

SOUPIS LITERÁRNÍCH PRACÍ PROF. A. STOCKÉHO.

1907

Zpráva o praehistorickém výzkumu dobrovického okolí v letech 1905-1906. Památky archaeologické XXII, 594-595.

1908

Praehistorický výzkum okolí Nového Bydžova r. 1907. Památky archaeologické XXIII, 165-168.

Průvodce po sbírkách městského musea v Novém Bydžově.
(Stocký-Koudelka.)

1910

Sídliště s kulturou římskou v Chudonicích u Nového Bydžova
Pravěk VI, 86-94.

Svaz museí a musejních spolků. Časopis Spol. přátel starož. č. XVIII, 56-59.

1912

Poznámky k některým názorům na český neolith v novější německé literatuře. Pravěk VIII, 26-36.

Keramika zvoncových pohárů v bydžovském museu. Obzor praehistorický III-1912, 14-16.

1913

Některé úkoly české praehistorie. Pokroková revue 1913.

Žárový hrob s bylanskou keramikou v Chudonicích. Obzor praehistorický IV, 15-16.

Nálezy z doby římského císařství z okolí Nového Bydžova. Obzor praehistorický IV, 5-7, 17-23.

Bericht über die Ergebnisse der archaeologischen Forschung in der Umgebung von Neu Bydžov im Jahre 1912. Mitt. d. anthropol. Gess. Wien.

Ludvík Šnajdr. Památky archaeologické XXV, 83.

Starogermánský zlatý poklad v Italii. Památky archaeologické XXV, 165.

1914

Neolithické sídliště s vypichanou keramikou u Černého Vola. Památky archaeologické XXVI, 150-158.

Neolithická jáma v Bubenči. Památky archaeologické XXVI, 169.

1915

Sídelní jáma s volutovou keramikou ve Statenicích. Památky archaeologické XXVII, 193-196.

1916

Hroby se zvoncovými poháry v Řeži. Památky archaeologické XXVIII, 185-190.

1918

Želenická spona. Památky archaeologické XXX, 65-74.
K nálezům v Ďáblicích. Památky archaeologické XXX, 190.

Česká archaeologie a vídeňská kritika. Ibidem XXX, 190-191.

1919

Studie o českém neolithu, I. Památky archaeologické XXXI, 67-87, 121-134.

Jan Hellich sedmdesátníkem. Památky archaeologické XXXI, 170-171.

1920-21

Studie o českém neolithu, II. Památky archaeologické XXXII, 54-64, 133-164.

Žpráva z Archaeologického sboru. Památky archaeologické XXXII, 130.

Výkopy Národního musea. Památky arch. XXXII, 237-238.

Schůze preh. sekce Arch. komise. Památky arch. XXXII, 288-289.

1922

Rössenský typ v Čechách. Obzor praehistorický I-1922, 2-15.

Praehistorie a národopis. Národopisný věstník XV-1922, 12.

Archaeologische Randglossen zu Brettholz. Prager Presse 20. IV. 1922.

Žpráva o výkopech praehist. oddělení Národního musea v r. 1921. Památky archaeol. XXXIII, 132-133.

1923

Čechy v pravěku. Praha 1923. (Melantrich.)

Bilva na Tursku a archaeologie. Časopis. Spol. přátel starož. čs. XXXI, 94-101.

Žpráva o výkopech praeh. odděl. Národního musea r. 1922 a významné přírůstky praeh. sbírky. Památky archaeol. XXXIII, 338-339.

Dr. Josef Holuby. — Hermenegild Škorpil. — MUDr. Čeněk Ryzner (nekrology). Památky archaeol. XXXIII. 344.

Émile Cartailhac. Památky archaeol. XXXIII, 112, 370-371.

1924

Le développement de la science préhistorique tchèque. Anthropologie II., Supplement, 1924.

Čechy v době kamenné. Praha 1924 (Štenc).

La Bohême à l'âge de la pierre. Praha 1924 (Štenc).

Neolithická plastika v Čechách. Bulíčov Sborník, Zagreb-Split 1924, 717-721.

Karel Buchtela šedesátníkem. Památky archaeol. XXXIV, 196-197. — Obzor praehistorický IV-1924, 167-170.

Praha pravěká, I. Praha v době kamenné. Zprávy Památkového sboru hlav. města Prahy 1924. 29 str. + 5 tab. Zv. otisk Praha 1925.

1925

Sur la chronologie de l'époque néolithique la plus ancienne à Bohême. Revue d'anthropologie 1925. (Paris.)

Skupina kulovitých amfor v Čechách. Obzor praehist. 1925 (Niederlův sborník), 197-212.

Praehistorické obyvatelstvo v Čechách. I. Lid. zvoncových pohárů v Čechách. (Stocký-Matiegka). Anthropologie III, Praha 1925, 20 stran.

Studie o hallstattské době v Čechách, I. Památky archaeol. XXXIV, 329-336.

Stručný přehled vývoje pravěké kultury. Zvl. otisk z díla „Sborník vlastivědných statí o polit. okresu Kutnohorském, Kutná Hora 1925, 26 str.

Přírůstky praeh. sbírky Národního musea za r. 1924. Památky archaeol. XXXIV, 248-249.

1926

Pravěk země České I. Věk kamenný. Praha 1926, 108 stran, 122 tab. a 6 map.

Únětická keramika. I. Památky archeol. XXXV, 1-21.

En kort översikt av Böhmens bebyggelse i forntiden. Svensk-Tjeckoslovakiska Sällskapet II, 1925-26, 10-24.

Chronologie de la période néolithique la plus ancienne, en Bohême. Institut International d'Anthropologie, IIe session de Prague 1924, Paris 1926.

1927

Únětická keramika, II. Památky archaeol. XXXV, 305-315.

Konservace musejních předmětů. Praha 1927, Knihovna Svazu čsl. museí, I. 71 stran.

1928

Čechy v době bronzové. Praha 1928 (Štenc).

La Bohême à l'âge du bronze, Praha 1928 (Štenc).

1929

La Bohême préhistorique, I. L'âge de pierre. Praha 1929, X a 220 stran, 122 tab. a 6 map.

Ve vlastní věci. Památky archaeologické XXXVI, 166-167.

Studie o hallstattské kultuře v Čechách II. Památky archeologické XXXVI, 47-53.

The prehistoric population of Bohemia. The people of the cord-ceramic in Bohemia. Anthropologie VII-1929 (Praha) 65-78.

Die Ausgrabungstätigkeit in der Tschechoslowakischen Republik. Bericht über die Jahrhundertfeier des Archäol. Instituts des Deutschen Reiches, 303-305.

1930

Některé úkoly praehistorické vědy. Pekařův Sborník, Praha 1930, 1-5.

Ciekawy grób kultury ceramiki sznurowej z Pragi-Dejwic. Księga Pamiątkowa ku uczczeniu prof. Demetrykiewicza, Poznań 1930, 107-110.

Únětická pohřebiště. Zvl. otisk ze Šimákova sborníku (příloha k Časopisu Společnosti přátel starožitností čs. v Praze 1930), 1-11, 3 tab.

President Masaryk a čsl. archaeologie. Za starou Prahu 1930, str. 27.

Praha v době římského císařství. Kniha o Praze („Pražský almanach“) 1930.

1931

Praha pravěká, II. Zprávy Památkového sboru hl. města Prahy 1931, zvl. otisk, 29 stran a 6 tab.

Dvojitý hrob kultury keramiky šňůrové z Prahy-Dejvic. Zprávy Stát. archeol. ústavu II-III, 75-77.

Úvodem k nové řadě Památek archaeologických. Památky archaeologické I-1931, 1.

Jan Hellich osmdesátníkem. Památky archeologické I-1931, 17. — Ph. Mg. Jan Hellich (nekrolog). Památky archaeologické I-1931, 25-27; Časopis Spol. přátel starož. čsl. XXXIX, 184; Za starou Prahu XV-1931, 48.

Ludojk Domečka. K sedmdesátým narozeninám. Památky
archaeologické I-1931, 95.

MUDr. Jan Axamit. Památky archaeologické I-1931, 95.

Josef Siblík. Památky archaeologické I-1931, 17.

Gustav Kossinna. Památky archaeologické I-1931, 95-97.

Pravěké obyvatelstvo Čech, III. Lid únětické kultury. Anthro-
pologie (Praha) IX, 225-275.

1932

Jindřich Matiegka. Památky archaeologické II-1932, 1-2.

1933

Čechy v době železné. Praha 1933 (Štenc).

La Bohême à l'âge du fer. Praha 1933 (Štenc).

Seznam samostatně vydaných nekrologů.

Balzer Oswald (<i>J. Kapras</i>)	Kč 3·50
Cumpfe Karel (<i>H. Vysoký</i>)	„ 2.—
D'Indy Vincent (<i>V. Štěpán</i>)	„ 2·50
Dyk Viktor (<i>H. Jelinek</i>)	„ 5 40
Hinterlechner Karel (<i>Fr. Slavík</i>)	„ 2.—
Chodounský Karel (<i>A. Velich</i>)	„ 2·70
Jirásek Alois (<i>J. Borecký</i>)	„ 40.—
Muka Arnošt (<i>Fr. Pastrnek</i>)	„ 4·50
Novotný Václav (<i>R. Urbánek</i>)	„ 10.—
Peisker Jan (<i>J. V. Šimák</i>)	„ 4.—
Podlaha Antonín (<i>K. Chytil</i>)	„ 9.—
Procházka Bedřich (<i>B. Bydžovský</i>)	„ 2.—
Sládek Václav (<i>O. Jiráni</i>)	„ 2.—
Sobotka Jan (<i>B. Bydžovský</i>)	„ 5.—
Stašek Antal (<i>M. Hýsek</i>)	„ 7.—
Stieber Miloslav (<i>J. Kapras</i>)	„ 4 50
Stocký Albín (<i>Lubor Niederle</i>)	„ 2.—
Suda Stanislav (<i>B. Vomáčka</i>)	„ 3.—
Vilhelm Jan (<i>K. Domin</i>)	„ 2·50
Zíbrt Čeněk (<i>J. V. Šimák</i>)	„ 3.—